

ŻYCIE NOWOGRÓDZKIE

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Wychodzi codziennie.

Adres: Redakcji i Administracji
NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja Nr. 1.
Telefony Nr. 75, 100
CZYNNĄ CODZIENNIE z wyjątkiem świąt
od godz. 11 rano do godz. 2 w nocy.

CENA PRENUMERATY miesięcznej . 2.40

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 30 gr., w tekście (przed kłódką) 40 gr., za tekstem 15 gr. za millimetr jednoszpaltowy, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz.
Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

WRZENIE W RUMUNJI

Obrazy Kongresu Partii Chłopskiej — Kongres żąda ustąpienia rządu — 600 samochodów ciężarowych jedzie z uczestnikami kongresu do Bukaresztu — 200 tysięcy chłopów marszeruje na Bukareszt.

BUKARESZT. (tel. wł.) 7-V. Dzisiaj wieczorem przywódca partii Chłopskiej Manju przyjechał na Kongres do Alba Julja. Do miasta nadchodzą wiadomości, iż Kongres uchwalił smutne ustąpienie rządu wszelkimi możliwymi środkami. Uchwale tę mieli zaprzysiąc wszyscy delegaci i uczestnicy Kongresu. Rząd wydał ostre zarządzenia, by nie rozszerzać wiadomości o ostatnich wypadkach. Dwa dziennikarzy, jeden z nich korespondent „Voschische Zeitung” zostali aresztowani za przesłanie wiadomości do swych pism. Ostatnio nadeszły wiadomości, iż na drogach prowadzących do Bukaresztu nastąpiły starcia między grupami chłopów, którzy na wezwanie Kongresu marszerowali na Bukareszt, a wojskiem.

W mieście ogłoszono stan obłężenia. Rząd ogłosił komunikat w którym twierdzi, iż sytuacja jest opóźniona. Ze wszystkich stron kraju jadą samochody ciężarowe ze stronnictwami Kongresu. Liczbę tych samochodów obliczają na przeszło 600. Kongres w Alba Julja ogłosił się Zgromadzeniem Ludowym i stwierdził, że Rząd niema prawa

występować w imieniu Narodu. Do Rady Regencyjnej wysłano żądanie usunięcia rządu. W ostatniej chwili nadeszła wiadomość, iż pochód chłopów został powstrzymany. W wielu miejscowościach stronnicy Partii Chłopskiej wtargnęli do urzędów i pozrywali flagi i godła państwowe. Do Bukaresztu nie przybył ani jeden pociąg.

Prace Sejmu i Senatu

(Telef. od własnego korespondenta z Warszawy)

Posiedzenie Komisji Budżetowej Sejmu

Budżet Ministerstwa Oświaty
Na popołudniowym posiedzeniu Sejmowej Komisji Budżetowej referował budżet Ministerstwa Oświaty pos. Stypiński (B.B.)

1:12, 9. Liczby te nasuwają poważne refleksje. Referent zapowiedział zgłoszenie w sprawie tej specjalnej rezolucji domagającej się od Rządu zanalizowania tego stanu rzeczy.

Szkoły powszechnie

Referent omawiając szkolnictwo po wszechne podkreślił, że stosunek liczbowy dzieci uczęszczających do szkół powszechnych do dzieci, które powinny uczęszczać będzie się stale pogarszał, o ile nie będą przedsięwzięte energiczne środki zaradcze i dopóki nie przystąpi się w pierwszym rzędzie do rozbudowy szkolnictwa powszechnego na wielką skalę. Koniecznym jest również wydatne zwiększenie liczby nauczycieli w szkołach powszechnych i budowa szkół z odpowiednimi mieszkaniami dla nauczycieli.

Wnioski referenta
Omawiając wydatki budżetowe, referent przedkładał zmniejszenie wydatków administracyjnych.

W zakończeniu referatu pos. Stypiński zgłasza w porozumieniu z Rządem pewne przesunięcia niektórych wydatków w globalnej sumie 141.090 zł.

Szkoły średnie i zawodowe

Co do szkolnictwa średniego to referent zaznaczył, iż daje się zauważyć kompletny brak inicjatywy mającej na celu podniesienie poziomu szkolnictwa średniego i to zarówno ze strony władz państwowych, jak i nauczycielstwa.

Pozatem uderza fakt nierównomiernego rozmieszczenia szkół średnich. Koniecznym jest zgłoszenie w jaknajkrótszym czasie przez Ministerstwo Oświaty ustawy o zmianie ustroju szkolnictwa, oraz wystąpienie z inicjatywą dokształcenia nauczycieli szkół średnich. Szkoły zawodowe natomiast wykazują stały rozwój i wysoki poziom nauczania.

Szkoły wyższe

W szkołach wyższych uderza przedewszystkiem niepomiarne mały stosunek kończących studia do studiujących. Podczas gdy zagranicą stosunek ten wynosi 1:6,4 u nas zaledwie

Rozpoczęcie Konferencji polsko-litewskiej

KOWNO. (PAT.) 7-V. W dniu dzisiejszym przewodniczący pierwszej komisji Konferencji polsko-litewskiej p.p. Hołowko i Balutis odbyli konferencję, na której omówiono program prac oraz ustalono, iż pierwsze plenarne posiedzenie odbędzie się jutro.

Należy podkreślić, że rozpoczynające się rokowania prowadzone są w duchu bardzo spokojnym i ściśle rzeczowym, oraz w uprzejmej atmosferze.

Trzydzieści jeden stronnictw walczyć będzie o mandaty poselskie

BERLIN. (PAT.) 7-V. W ub. niedzielę minął ostatni termin zgłaszania list państwowych na cały teren Rzeszy Niemiec. Dwa listy zostały uznawane. Dwadzieścia jeden stronnictw walczyć będzie o mandaty poselskie.

Proces Hromady w Wilnie

Prokurator Rauze kończy przemówienie

(Telef. od wł. kor. z Wilna)

W dniu dzisiejszym w dalszym ciągu przemawiał prokurator Rauze poruszając sprawę prasy hromadowskiej, Banku Białoruskiego oraz działalności oskarżonych Łuckiewicza i Szmarkiewicza. Przemówienie prokuratora Rauzego w streszczeniu brzmiało następująco.

Dziennikami, które uświadamiały masy białoruskie, była prasa hromadowska. Pieniądzy na wydawanie prasy hromadowskiej płynęły z Rosji Sowieckiej; stwierdzili to świadkowie, jak również, że odnośnie sumy asygnowanej były przez Rewolucyjną Radę Wojenną w Moskwie.

Ustalonym zostało również, że Antoni Łuckiewicz — aczkolwiek nazwanym nie występował — to faktycznie był on spiritus movens całej akcji prasowej.

Charakteryzując sylwetkę polityczną osk. Antoniego Łuckiewicza i powołując się na odpowiednie dokumenty, stwierdza prokurator Rauze, że osk. Łuckiewicz w czasie wydawania „Wiczernej Gazety” był moskajonilim; gdy Wilno zajęli Niemcy, Łuckiewicz, wydając „Homana” staje się germanofilem; wkrótce potem, bo już w 1918 r., jedzie do Wersalu na wezwanie Paderewskiego, na konferencję pokojową, a prawie bezpośrednio po tem, gdy Wilno okupują Litwini, otrzymuje od władz litewskich paszport z adnotacją „narodowości litewskiej”. Czy Łuckiewicz w tej chwili jest komunistą, trudno na to pytanie odpowiedzieć, w każdym razie jest internacjonalistą. Naogół Łuckiewicz jest człowiekiem przewrotnym i chytrym, a jego polityczną metodę można scharakteryzować jako machiawizm i wallenrodizm. Łuckiewicz dążył wyraźnie do oder-

Rzeszy Niemiec. Na posiedzeniu tem ustalono liczbę list państwowych na 31 z ogólnej ilości 83 zgłoszonych. Dwa listy zostały uznawane.

wania Ziemi Północ.-Wschodnich od Rplzkiej Polskiej i dlatego musi za to ponieść odpowiedzialność.

W dalszym ciągu przemówienia charakteryzuje prokurator Rauze działalność Banku Białoruskiego w Wilnie. Kapitały zakładowy i obrotowy płynęły do Banku, według prokuratora Rauze, z państw ościennych; w każdym razie 15.000 dolarów, których użyto na założenie Banku, otrzymane napewno w Gdańsku na konferencji, której przewodniczył były sekretarz poselstwa Z. S. R. R. w Warszawie — Ujanow. Śledząc działalność Banku Białoruskiego w Wilnie, natknąć się można również na próby szantażu.

Przechodząc z kolei do charakterystyki kierowników Banku: Ostrowskiego, Kowszy i innych prok. Rauze odmawia im wszelkich kwalifikacji bankowych. Ustąpienie z Banku pos. Koguli prok. Rauze tłumaczy tem, że ze względu politycznych, był on dla kierownictwa Banku niewygodny.

Zatrzymuję się tutaj prok. Rauze nad działalnością osk. Szmarkiewicza. Otóż obrona i kilku świadków twierdziło, że osk. Szmarkiewicz nie brał udziału w życiu politycznym; tymczasem wiadomym jest, że był on jednym z uczestników konferencji gdańskiej.

Na tem kończy przemówienie pierwszy rzecznik oskarżenia prokurator Rauze. Jutro zabiera głos drugi rzecznik prokurator Kałapski, który przypuszczałnie przemówienie swe zakończy jutro wieczorem.

Obrona dojdzie do głosu pojutrze.

Wyrok spodziewany jest dopiero za dwa tygodnie.

Dzień polityczny

Komisje Senackie

WARSZAWA (Pat) 7-V. Dziś ukonstytuowały się następujące Komisje Senatu:

Komisja Regulaminowa: przewodniczący sen. Januszewski (Wyzwolenie), zastępca sen. Achmatowicz (Bezp. Bl.), sekretarz sen. Lempke (Bezp. Bl.).

Komisja Spraw Zagranicznych i Wojskowa: przew. sen. Lubomirski (B. B.), z-ca sen. Kozicki (Zw. L. N.), sekr. sen. Mikuliczewski (Str. Chł.).

Komisja Prawnicza: przew. sen. Posner (P. P. S.), z-ca sen. Makarewicz (Ch. Dem.), sekr. vacat.

Komisja Administracyjna i Samorządowa: przew. sen. Roman (B. B.), z-ca sen. Rolle (B. B.), sekr. sen. Gruszczyński (P.P.S.).

Komisja Gospodarstwa Społecznego: przew. sen. Rogowicz (B. B.), z-ca sen. ks. Tatomir (Kl. Ukraiński), sekr. sen. ks. Manugiewicz (B. B.).

Komisja Oświaty i Kultury: przew. sen. Chalusczyński (Kl. Ukraiński), z-ca sen. Kopyczyński (P. P. S.), sekr. sen. Erdman (P. P. S.).

Komisja Skarbowo-Budżetowa: przew. sen. Gilwicz, z-ca sen. Szejber (Kolo Żydowskie), sekr. sen. Sokolowski (P. P. S.).

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.

Rejestracja akt państwowych

Mala ilosc juz istniejacych archiwów państwowych i szczerpność ich pomieszczeń nie pozwala dotychczas na skupienie masy akt, pozostałych po władzach Polski (Niepodległej) (przedrozbiornej) jak również państw zaburzonych oraz władz okupacyjnych — słowem wszystkich akt działanych przed powstaniem Polski Odrodzonej po latach II i I Instancji. Wiele tych akt zaginęło w czasie wojny światowej, a później polsko-rosyjskiej, wiele uległo zniszczeniu z najrozmaitszych powodów.

Akta urzędów prowincjonalnych posiadają ogromne znaczenie dla historii daniej części kraju, a będą miały szczególniejszą wartość przy rozwijającym się żywo i popieranym przez rząd ruch krajowawczym-regionalnym. Zajęcie się zatem losem tych akt, które szczęśliwie uniknęły zgłady, jest sprawą nader ważną.

Doceniając jej wagę, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uznało za wskazane tworzenie państwowych archiwów we wszystkich miastach wojewódzkich, a następnie w siedzibach urzędów powiatowych. Stwierdzono gdzie w jakiej ilości i jakie akta urzędów polskich zaburzonych i oku-

pacyjnych znajdują się na przechowaniu urzędów państwowych umożliwi Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego orientację, gdzie przezeń, z uwagi na wielką ilość pozostałych akt, winny być te archiwa powołane do życia.

Zarówno urzędy państwowe, jak osoby prywatne oraz badacze naukowi poszukują władomości, które mogłyby się znaleźć w odpowiednich aktach, pozostałych po rozmaitych urzędach, które działały przed powstaniem Polski Odrodzonej. Pilną jest tedy rzeczą scentralizowanie ewidencji tych archiwów w Wydziale Archiwów Państwowych Ministerstwa W. R. i O. P.

W związku z powyższym M. S. Wew. zarządziło przeprowadzenie rejestracji akt, działanych przed wskrzeszeniem Rzplitej Polskiej, znajdujących się w przechowaniu władz administracyjnych ogólnej, oraz przesłanie wypełnionych kwestionariuszy bezpośrednio do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do dnia 1-go lipca 1928 r.

Odnośne kwestionariusze zostały już rozesłane.

Zasiłki pieniężne dla organizacji rolniczych Nowogródzkiej

Ministerstwo Rolnictwa wysygnowało dla Nowogródzkiej Wojewódzkiej Towarzystwa Rolniczego w Baranowiczach 4040

złoty i dla Związku Kółek Rolniczych Ziemi Nowogródzkiej 7340 złotych stalego zasiłku za miesiąc kwiecień b. r.

Powoli znikną nieużytki

Ministerstwo Rolnictwa przyznała na rok budżetowy 1928-29 poszczególnym Wydziałom Powiatowym woj. nowogródzkiego zasiłki na zalesienie nieużytków w następujące sumy:

Wydz. Pow. Sejmiku Wolożńskiego 1000 zł.
Wydz. Pow. Sejmiku Słonińskiego 1000 zł.
Wydz. Powiatu stołpeckiego 600 zł.

Wydział Powiatowy Sejmiku Stołpeckiego 600 zł.
Wydz. Pow. Sejmiku Lidskiego 1000 zł.
Wydz. Pow. Sejmiku Nowogródzkiego 2500 zł.

Powyzszy zasiłek w duzej mierze przyczyni się do ekolizacji nieużytków, a rozumiejąc jej znaczenie poszczególne sejmiki wstawily do swych budzetow dostac znaczne sumy.

ChOROBY zARAZLIWE wśród zwierząt domowych na terenie woj. nowogródzkiego

W okresie drugiej polowy kwietnia t. b. na terenie woj. nowogródzkiego choroby zaraźliwe w dalszym ciągu szerzą się wśród zwierząt, a wskutek tego, że niektóre z nich są i dla ludzi niebezpieczne podajemy wykaz miejscowości z uwzględnieniem panujących tam chorób:

Wścieklizna: w powiecie baranowickim, Baranowicz, folw. w. Mikolowczyzna, w. Syczowice, w. Jaskulowice, w. Gajówka Bieleska. W pow. stołpeckim: w. Dolkinowo, w. Skorycze, w. Mikolowczyzna, w. Wielka Słoboda, w. Sinlewska-Słoboda, w. Zacierzewo.

Wódz. Pow. Sejmiku Wolożńskiego 1000 zł.
Wódz. Pow. Sejmiku Słonińskiego 1000 zł.
Wódz. Powiatu stołpeckiego 600 zł.

Zapalenie naczyń chłonnych. W pow. slonińskim: w. Przybowo, w. Szzydłowice, w. Mizewice. W pow. nieswieskim: m-ko Kleck, w. Zablono. W pow. baranowickim: w. Lubiejki, w. Skoryniki, w. Koniuchoy.
Zażycie u koni. W pow. lidskim: w. Lida i Lesna Szuczynska. W pow. nieswieskim: w. Kunosy i folw. Bażantownia.
Świerzb. W pow. lidskim: folw. Abranowszczyzna. W pow. nieswieskim: w. Hryckiewice.
Zakaźnym ronieniem krów. W pow. lidskim: folw. Bocienki i w pow. slonińskim: maj. Derewianczyce.
Różycy świni. W pow. nieswieskim: Nieswież, w. Syczowice, os. Radkowo, w. Rudawka, w. Dunajczyce, w. Blączyn. W pow. wolożńskim: w. Ciabuty, w. Bryłki, w. Woznowszczyzna.

W pow. slonińskim: w. Porzecz, w. Zardawice, w. Senkowski, w. Jednace. W pow. wolożńskim: maj. Bohdanów.
T. zw. zaraz pomoru trzody chlewnej. W pow. baranowickim: maj. Wiedźma, w. Żerebitowice. W pow. nowogródzkim: w. i. m. Dorohowice, w. Zastodole, w. Moszowice, w. Cimozkowice, w. Baranowicz, w. Karoliny, w. Siodła, w. Lawyszewo, w. Slobódka, majetek Horodczno, m-ko Korelicze, w. Ogródniki, w. Zapole, w. Lasek, w. Bolotce-Kiliny, w. Kerkiewna, w. Romiejki, w. Kosowice, w. Kolczyce, w. Łózki, w. Słoboda, w. Ostuchowo, w. Doina. W pow. nieswieskim: w. Gajówka Bieleska. W pow. slonińskim: w. Nagujewice. W pow. stołpeckim: w. Dolkinowo, w. Skorycze, w. Mikolowczyzna, w. Wielka Słoboda, w. Sinlewska-Słoboda, w. Zacierzewo.

Obrady nad ustaleniem programu gospodarczego województwa nowogródzkiego

W dniu wczorajszym odbyła się konferencja pod przewodnictwem wojewody p. Bezkowicza celem ustalenia programu gospodarczego woj. nowogródzkiego. Na konferencji przybyli: szef gabinetu Prezesa Rady Ministrów p. Józefski, nac. wydziału polityczno-spolecznego M. S. Wew. p. Paclorowski, dyr. dep. Min. Roln. p. Czechowski, Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego gen. Górecki, dyr. P. B. R. p. Narbut, dyr. P. B. R. z Wilna p. Maculewicz, oraz przedstawiciele samorządów i organizacji społecznych, dalej przedstawiciele sfery gospodarczej i przemysłowych.

Na wstepie zabral głos p. wojewoda Bezkowicz i dziękując za przybycie przedstawicielom władz centralnych zaznaczyl, że chcąc w rozwoju gospodarczym osiągnąć jak najlepsze wyniki należy wyszukać przedewszystkiem przydatne wartości terenu. Aby zdać sobie sprawę, jakimi drogami winien pójść rozwój Nowogródziny, należy więc poznać jego wartości gospodarcze i nakreślić program prac, które są najpilniejsze i najszybciej doprowadzą do celu. Ani państwo, ani społeczeństwo, nie posiada tak olbrzymich zasobów materialnych, któreby jednorazowo pozwoliły wykonać ten ogrom pracy jaki nas tu czeka, to też nakreślenie planu najpilniejszych prac i wytknięcie dróg rozwoju gospodarczego stało się postulatem chwili.

Następnie p. wojewoda udzielił głosu naczelnikowi Wydziału Samorządowego p. Bogatkowskiemu, który w obszernym referacie przedstawił stan gospodarczy województwa nowogródzkiego, ilustrując go odpowiednimi wykresami i mapami porównawczymi.

W dalszym ciągu o stanie komunikacji i możliwości jej rozwoju na terenie Nowogródziny wygłosił referat dyrektor Okr. Dyr. Robót Publicznych

Delegacja Magistratu Nowogródka u dyrektora Banku Gospodarstwa Krajowego gen. Góreckiego

Wczoraj przebywający w Nowogródku prezes Banku Gosp. Krajowego gen. Górecki przyjął przedstawicieli Nowogródka w osobach pp.: burmistrza Czechowicza, radnego Orłowskiego i ławnika Salomona, którzy przedłożyli postulaty w sprawach kredytowych.

Burmistrz Czechowicz zwrócił uwagę, iż kredyt budowlany przeznaczony dla Nowogródka w wysokości 100 tysięcy złotych jest stanowczo za mały i nie zaspokoi nawet najpilniejszych potrzeb, a cóż mówić o akcji budowlanej, prosil więc o podwyższenie kontyngensu kredytów budowlanych dla miasta do wysokości 500 tysięcy. Gen. Górecki przyzełił sprawę tę do rozpatrzenia, z zaznaczeniem, że kontyngens specjalnych kredytów budowlanych został już rozdzielony i że z tego funduszu miasto może otrzymać tylko nieznaczna sumę. Jeśli więc chodzi o dalsze kredyty Bank G. K. będzie mógł udzielić takiej z funduszy własnych.

Ławnik Salomon poruszył sprawę kredytów spółdzielni mieszkaniowych, które zagraża głód mieszkaniowy oraz ułatwienia drobnyim pożyczkobiorcom trudności powstających z rozwlekłej formalistyki. Gen. Górecki sprawę kredytów przyrzekł załatwić, o ile będzie to współdzielnia, mieszkanowa ogólna dla miasta, co zaś do formalistyki to podkreślił, iż prawdopodobnie zaszło jakies nieporozumienie, bo formalistyka jest uproszczona i wszystkie sprawy załatwia się szybko i punktualnie, a następnie prosil wskazanie tych trudności na piśmie.

Następnie radny Orłowski poruszył sprawę kredytu dla rzemieślników i drobnego przemysłu. Pan gen. Górecki odniósł się do tej bardzo żywczywie i obiecał ją poprzeć, gdyż sprawa ta jest jego zdaniem jedną z najdomniejszych jakże nakreślił sobie w programie Bank G. K. i wyraził zgodę na podwyższenie ostatnio przydzielonych kredytów 30 tys. złotych do sumy 100 tysięcy.

Jednakże w Polsce lepiej Wymienieni Litwini proszą o zezwolenie powrotu

WILNO (tel. wł.), 7.V. Trzech wymienionych przed kilku dniami więźniów Litwinów, zwróciło się do władz polskich z prośbą o zezwolenie im na powrót do

Nowe rozporządzenia

W Nr. 52 „Dziennika Ustaw” ogłoszono następujące nowe rozporządzenia Rady Ministrów: 1) o komisjach specjalnych, powołanych do rozstrzygnięcia skarg, 2) w sprawie zakazu przywozu mąki pszennej do dnia 30-go czerwca.

Program inwestycyjny

Ministerstwo Robót Publicznych zajęte jest obecnie ustaleniem programu inwestycyjnych dla poszczególnych ministerstw w związku z możliwie najszybszą realizacją funduszu na inwestycje.

Nowy regulamin więzienny nakazuje wyrozumiale obchodzić się z więźniami

Ministerstwo Sprawiedliwości opracowuje obecnie w ramach nowego regulaminu dla więźniów specjalne przepisy dla więźniów politycznych.

Nowy regulamin zaleca im peronelowi więziennemu wyrozumiale i łagodne obchodzenie się z więźniami tej kategorii. Specjalne przepisy uregulować mają kwestię lekturey mogącej być dostarczaną odsiadującym karę za przestępstwa natury politycznej.

Sprawy rolne

Jaka winna być szkoła rolnicza

Na odbytej ostatnio konferencji w Ministerstwie Rolnictwa w sprawie szkolnictwa rolniczego i pozaszkolnej oświaty rolniczej, ustalono w wyniku dyskusji, iż typem najwyżej stojącym najlepszym wyniki jest szkoła rolnicza jedenastomiesięczna, połączona z własnym gospodarstwem, jako obiektem naukania praktycznego, oraz internatem, mającym duży wpływ wychowawczy.

Propaganda oświaty rolniczej

W dniu 15 b. m. w Kuratorium Wileńskim odbędzie się konferencja w sprawie szczegółowego omówienia propagandy oświaty rolniczej wśród nauczycielstwa szkół powszechnych, które stykając się bezpośrednio z ludnością wiejską, może na-więcej w tym kierunku działać.

MINISTER STANIEWICZ w Poznaniu

POZNAŃ, (PAT). 7-V. Wczoraj przybył tu niespodzianie celem zwiedzenia Targów Poznańskich i zaznajomienia się z pracami przygotowawczymi do Pow. szejnych Wystaw Krajowej, Minister Reform Rolnych dr. Staniewicz z małżonką.

Pan minister udał się w towarzystwie Prezesa O. U. Z. dr. Łąckiego do gmachu dyrekcji, a następnie na teren Targów, gdzie wyjaśnił udziałem członkowie dyrekcji. Pobyt ministra dr. Staniewicza nosił charakter nieoficjalny.

Zapisujcie się na członków Koła Przyjaciół Akademika

Polski z tem jednak, że nie będą oni odsiadwać pozostałej jeszcze kary. Wszyscy trzej pochodzą z województwa wileńskiego.

Co słyszał nowego?

8 Wtorek
Pisz: Stanisława
Jutro: Grzegorz

Wschód słońca: 3:30
Zachód: 7:01
Długość dnia: 15 godzin 35 min.

**Kino „Pogoń”
Dziś: „Bzdąc”
„Cyganie”**

W swoim rodzaju jedyną jak na nasze stosunki przedstawienie. Dzięki inicjatywie i energicznej pracy pani Karpowiczowej z Czombrowa, oraz artystycznemu kierownictwu p. Jarosława Bułhaka z Wilna, wystawiono siłami prawie wyłącznie właścicielskimi (dziewczęta i chłopcy z Radohoszczy i Wólki) „Cyganów”, przerobionych ze sztuki Franciszka Książnina.

Przypomne, kto był Książnina. Jeden z najwybitniejszych poetów wieku XVIII, stojący rodzajem talentu u wrót romantyzmu, pochodził właśnie z Białej Rusi i zajął się serdecznie dołaj i niedołą chłopca, tworząc szereg utworów ludowych.

W najwybitniejszym swem dziele „Cyganie”, scharakteryzował życie tych wiecznych wędzów i dał dobry wzór popularnej komedio-opery. Temat ten przerobiono właśnie na sztukę ludową, prostą i bardziej jeszcze naiwną.

W przerobce tej, wolałbym usłyszeć więcej z tekstu Książnina, ale nie było to możliwe wobec specjalnego rodzaju wykonawców. A ci muszą poddać się także specjalnej krytyce.

Ze Związku Strzeleckiego

Dnia 6 Maja odbyło się posiedzenie zarządu oddziału meńskiego i żeńskiego Związku Strzeleckiego w Baranowiczach. Arza zarządy stawiły się w pełnym składzie. Zebraniymi przewodniczyła pani pułkownikowa Sokół-Szczachinowa. Po omówieniu szeregu spraw bieżących, dysktutowano na temat wniosku przewodniczącej w sprawie urządzenia zabawy ludowej w dniu

Odczyt i zebranie

W dniu 5 bm. odbył się odczyt recytacyjny i zebranie Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Odzieżowego w lokalu związku przy ul. Bazyljańskiej Nr. 9.

Akcja Tow. Zjedn. Szkół Żydowskich w Zdzięciole

Onegdaj w lokalu żydowskiej szkoły powszechnej w Zdzięciole odbył się odczyt p. Goldsteiniana urządzonego staraniem Zjednoczonej Szkół Żydowskich. Tematem odczytu było: 1) Cele i zadania Zjednoczonej Szkół Żydowskich, 2) Historia założenia (S. Z. S.) Żydowskie szkolnictwo świeckie i wyznaniowe. 4) Krzewienie kultury narodowej. 5) Walka o równoprawnienie i upamiętnienie szkół żydowskich. 6) Zakładanie, czytelnia i biblioteki i organizowanie kursów dla analfabetów.

Odczyt zgromadził dużą część ludności żydowskiej z miasteczka i okolicy. Program kursu podaliśmy we wczorajszym numerze. Podobne kursy zostały utworzone i w pozostałych województwach.

Rolnicy mogą wyjechać do Kanady. Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Nowogródku roz-

Kronika baranowicka

Tablica pamiątkowa ku czci Reytana
Dnia 21 maja b. r. w kaplicy maj. Hroszówka (kolej, pocz. i tel. Lachowice k. Baranowicz), gnieździe czystem powsta Ziemia Nowogródzkiej na Sejm Czteroletni, Tadeusza Reytana, odbędzie się uroczystość odsłonięcia tablicy ku uczczeniu pamięci tego Wielkiego Patrioty, ufundowanej przez Jego stryjcnych prawuków.

Z MIASTA

Pan starosta Antoni Kulwiec odbył dnia wczorajszego inspekcję odcinka drogi wojewódzkiej w naszym powiecie. W Inspekcji towarzyszyli pan starosta: inżynier drogowy z R. Z. D. Kowalewski i inż. sejmikowy Rutkin. Zawdzięczając opiece i troskliwości p. starosty z jakimiś odnosił się do naprawy dróg w powiecie w krótkce uzyskamy możliwą komunikację na tak ważnym szlaku Baranowicz-Nowogródek.

Przedstawienie Teatru Popularnego w powiecie

Z inicjatywy p. starosty Antoniego Kulwiecia i przy jego poparciu zespół amatorskiego teatru popularnego w Baranowiczach począwszy od dnia 20 Maja rozpoczyna dawać popularnych przedstawień w miasteczkach i większych wsłach powiatu. Pierwszy występ odbędzie się dnia 20 Maja w Milowicach. Dochoł do tego, że starosta oddeje do dyspozycji pana starosty na cele prawdopodobnie tych ośrodków gdzie odbywać się będą widowiska.

WYPADKI

Witam cię zorzor poranna i zęgnam na wieki. Dnia 3 maja klędy zorzor poranna królewskim płaszczem purpury Polskę spowilka, klędy pierwsze promyki słonka budziły lud Piastowy na dzień święta i radości zęczonej życiem i uragowiskiem ludzkim, biedny kaleka, Jan Kiczylto, 23 letni rolnik wyszedł z chaty; chwile postal obelzał się wrąg siebie, ostatnim spożieniem pożegnał się z rodziną zagrodą. Spojrzał na słonko i zbolatemi usty westpał — witam cię zorzor poranna i zęgnam na wieki... Otworzył stodołkę, stwierdził moc sznurka, uwiazął linkę na belce... i zawisł... — zęgnam cię na wieki... Desperat pozostawił listy do siostry i brata w których żeli się na uragowisko ludzkie z jego kalectwa i że w tych warunkach życie mu się sprzykiżyło.

Niepotrzebne koszty i rozczarowania

W ostatnich czasach zauważono w Gdyni masowy napływ osób ze wszystkich stron kraju, w nadziei znalezienia zarobków przy rozbudowie portu, o czym się dużo pisze i mówi. Otóż musimy zaznaczyć, że praca idzie i to w szybkim tempie i zajęci są przy tem fachowcy pracujący już w Gdyni od dwóch lat. Wyjazd więc na własne ryzyko jest bezcelowy, gdyż naraża tylko na koszty. O zapotrzebowaniu robotników Min. Pracy i O. S. powiadamia Urząd Pośrednictwa Pracy, które zainteresowanym udzielają informacji.

Kurs dla urzędników

Na kurs dokształcający dla urzędników mający się odbyć w Urzędzie Wojewódzkim w czasie od 9—18 maja, poszczególnie starostwa wydelegują po 2—3 urzędników. Program kursu podaliśmy we wczorajszym numerze. Podobne kursy zostały utworzone i w pozostałych województwach.

Sprawa Roguli w Sądzie Apelacyjnym

W dniu dzisiejszym rozpatrywana będzie w Sądzie Apelacyjnym w Wilnie sprawa sen. Roguli, odroczona swego czasu na prośbę obrońcy celem dągnięcia do sprawy broszur wydania bolszewickiego, mających wykażać, iż Rogula jest wrogiem komunizmu a tem samym nie mógł propagować komunizmu. Sprawa budzi w politycznych kołach wileńskich wielkie zainteresowanie.

Samobójstwo umysłowo chorej

W stawie przy mlynie w Berdowiczach, gm. Kostowickiej, pow. slonińskiego znaleziono trupą (Ulik Zofji, lat 39, prawosł., w Berdowiczach, umysłowo chorej, która jeszcze w dniu 30.IV br. wyszła z domu i nie wróciła, a ponieważ dość często to się zdarzało przeto niezręcznie zachodzi przypuszczenie, że Ulik będąc w momencie świadomości popełniła samobójstwo, gdyż w takich chwilach narzekała, że jest ciężarem dla swych opiekunów. No, ale to jest tylko przypuszczenie.

Z SĄDÓW

Dnia 2 maja r. b. sąd pokoju w Baranowiczach rozpatrywał pod przewodnictwem sędziego Ryziy sprawę o oszczerstwo z oskarżenia byłego wiceprezesa Zw. Inwalidów Wojennych Rzeszypospolitej Polskiej p. L. C. praziewicki — byłemu członkowi tegoż Związku — Józefowi Rau. Rozprawa sądowa w dniu 2 maja jest trzecią z rzędu obfitego cyklu, wytoczonych J. Rau'owi spraw, o oszustwa i oszczerstwa. Rau, przybył do Baranowicz z Zagłębia, gdzie też pozostawił po sobie niezbyt chlubną pamięć. W Baranowiczach jako prezes miejscowego Koła Zw. Inw. Woleńnych nadużył zaufania wydużając od czt. Zw. łapówki na wyrobienie rent inwalidzkiej i wdowich. Swą gospodarką doprowadził Związek do tego, że musiał tam wkroczyć zwierzchnie władze zw. i władze be-pieczństwa, zawdzięczając energicznemu wystąpieniu obecnego komisarza Koła p. Jakoba Mostowicza. Lotrostwa i oszustwa w Zw. Inw. przekraczają z górą 1000 zł. Ideowy ten działacz został już skazany na 3 tygodnie więzienia w sprawie plutonowego Kanczugowskiego, w dniu 25 kwietnia rozprawa też się zakończyła w więzieniu. Ostatnio dnia 2.V w sprawie p. L. G. Rau został zasądzony na 1 miesiąc więzienia, oraz 5 zł. kosztów sądowych z decyzją aresztowania go do czasu złożenia 200 zł. kaucji.

Nieszczęście przy pracy

W tartaku Dubinbauma w Słoniemnie, robotnik Markiewicz Fikoł Cywinczyzna, gm. czermerskiej, pracujący przy ga-

Łuny pożarów

Dzień w dzień donosimy o pożarach, które w większości wypadków powstają na skutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, nawiedzając kolejno poszczególne powiaty naszego województwa. W dalszej kronice powiat sloniński wysunął się na czoło, bo o to pion dwóch dni wykazał szereg pożarów, z których ważniejsze ponżej podajemy:

Pastuchy ze wsł Borki, gminy robotnyjskiej, Aleksander Tatarczyk i Włodzimierz Maciejczyk, obaj w wieku lat około 14, przez nieostrożne obchodzenie się z ogniem przy paleniu ogniska, spowodowali pożar uroczyska „Suroje” na szkodę właściciela majątku Borki Protasewicza Wacława. Z dymem pozostał około 3 ha lasu. W lesie „Biała-Krynica”, w odległości 3 km. od osady Albertyn, gm. szydłowickiej, wybuchł pożar, skutkiem którego spaliło się około 3 ha lasu. Pożar powstał prawdopodobnie wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, gdyż las ten jest oczyszczany przez spalanie gałęzi. Z niewiadomych narazie przyczyn wybuchł pożar w lesie państwowej okolicy wsi Pacewice, gm. kozłowieckiej, który objął przestrzeń około 7 ha. Pastuchy ze wsł Stawinowice rozkładając ognisko spowodowali pożar t. zw. uroczysku Hutka, który pochłonął około 4 ha lasu, stanowiącego własność firmy „Rabmil”.

16.40—17.05. Odczyt p. t. „Jak zwalczalc pionice” (Dział „Hygieny i Medycyna”) — wygl. dr. Henryk Pałester, nac. Wydz. Dep. Służby zdrowia. 17.05—17.20. Przerwa. 17.20—17.45. Transmisja odczytu z Katowic. 17.45—18.45. Koncert popołudniowy. Wyk. orkiestra P. R. 18.45—18.55. Rozmaitości. 18.55—19.05. Przerwa. 19.05—19.15. Komunikat rolniczy, oraz transmisja z Krakowa notowań giełdy zbożowej krakowskiej. 19.20. Transmisja z Opery Katowickiej. 22.00—22.05. Sygnał czasu, kom. lotn. meteorologiczny. 22.05—22.20. Komunikaty P.A.T. 22.30—23.30. Transmisja muzyki tanecznej.

RADIO-PROGRAM WARSZAWA fała I.111. Wtorek 8 maja

12.00. Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, hejnał z wieszy Marjackiej w Krakowie, oraz nadprogram. 15.00—15.20. Komunikat meteorologiczny, gospodarczy, oraz nadprogram. 15.20—16.00. Przerwa. 16.00—16.25. Odczyt p. t. „Rybactwo morskie u nas i zagranicą” — wygl. p. Adam Źrębniak, dyr. Ligi morskiej rzecznej. 16.25—16.40. Nadprogram i komunikaty.

Sroda 9 maja
12.00. Sygnał czasu, hejnał z Wieszy Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny, oraz nadprogram. 15.00—15.20. Komunikaty meteorologiczne, gospodarcze, samorządowe, oraz nadprogram. 15.20—16.00. Przerwa. 16.00—16.25. Odczyt p. t. „O reformie szkoły powszechnej

ZYCIE LIDZKIE

ADRES:
Suwalska № 40
Tel. 93

Klub sportowy

Codziennie rano skoro świt, nieliczny o tej porze przechodzień ma możliwość widzieć na boisku sportowym w zamku Gedymina ćwiczących się górnicy młodych ludzi. To członkowie niedawno powstałego Policyjnego Klubu Sportowego.

W marcu 1928 r. z inicjatywą komendanta powiatowego P. P. w Lidzie komisarza Erhardta i klerownika komisariatu aspiranta Dzwoniarka utworzony został Policyjny Klub Sportowy w Lidzie z rozszerzeniem działalności na cały powiat. Zadaniem klubu jest uprawianie wszelkiego rodzaju sportów i krzewienie zamiłowania wśród funkcjonariuszy policji do ćwiczeń fizycznych, szczególnie do sportu strzeleckiego. Tymczasowy zarząd organizacyjny opracował statut klubu, przedkładając go władzom do rejestracji. W kwietniu r. b. przystąpiono do racjonalnego uprawiania sportu, przy czym utworzono sekcje: piłki nożnej, lekkoatletycznej i strzeleckiej, zaś z funduszu Klubu zakupiono kostiumy, buty i pantofle oraz inne sprzęty i przyrządy sportowe. Część przyrzędów sportowych otrzymano z Lidzkiego Komitetu P. W. i W. F. dzięki poparciu p. majora Koellnera.

Obecnie P. K. S. składa się

z 178 zwyczajnych członków wplacających składkę miesięczną w wysokości 50 gr. i jednorazowe wpisowe w wysokości 2 zł. 50 gr.

Przeprowadzone z funkcjonariuszami komisariatu P. P. w Lidzie, posterunku kolejowego i posterunku gm. Lidzkiej dwie próby sprawności fizycznej na boisku 77 p. p. wykazały, że wśród tych funkcjonariuszy znajduje się poważny materiał, mogący w przyszłości wyrobić się na dobrych sportowców i tak: kierownik komisariatu aspirant Dzwoniarek w dniu 22 kwietnia r. b. na zawodach strzeleckich zdobył dwa dyplomy drugiej nagrody; poster. Falkowski i poster. Borowik na drugiej próbie sprawności w skoku wzwyż osiągnęli 1 mt. 50 cm., poster. Piekarski w biegu na 800 mtr. osiągnął czas 2 m. 33 sekundy; poster. Szczesniewicz przy wspinaniu się po linie wysokości 6 mtr. osiągnął czas 9 sekund.

Obecnie P. K. S. dąży do wyrobienia poszczególnych sportowców, którzy w m-cu lipcu r. b. staną do zawodów eliminacyjnych w Nowogrodku i w m-cu wrześniu r. b. do 3 ogólnopolicyjnych zawodów sportowych w Warszawie.

KRONIKA Nowe Kółko Rolnicze

We wsi Pielasy gm. raduńskiej przy udziale około 80 osób odbyło się pod przewodnictwem p. M. Bigiussa zebranie organizacyjne Kółka Rolniczego.

W wyniku dyskusji zebrani postanowili Kółko Rolnicze założyć i wybrano zarząd w następującym składzie: prezes Stanisław Śliło, wiceprezes Stanisław Koniewicz i sekretarz Wł. Kropis.

Ruch zawodowy

W ubiegłym tygodniu odbyło się zebranie Kółka Lidzkiego Związku Zawodowego Maszynistów pod przewodnictwem prezesa Groszyka, na którym przemawiał prezes Okręgowego Z. Z. M. w Wilnie p. Schabowski. Odbyło się również zebranie Kółka Związku Zawodowego Kolejarzy, przy udziale 70 osób. Zebraniu przewodniczył p. Chudziński.

Stan bezrobocia

Na terenie Lidy zarejestrowano zaledwie 7 bezrobotnych, co jest wynikiem rozpoczęcia sezonu budowlanego.

Goreł

Pastwą, płomieni w ostatnich dniach padło: W m-cu Trokiele, gm. siedliskiej, w zabudowaniach Andruszkiewicza Stanisława, z nieustalonych narazie przyczyn powstał pożar, który przeniósł się na inne domostwa, wobec czego spłonęło doszczętnie 21 zabudowań i z inwentarza żywego — 1 świnia. Straty wynoszą 42000 zł. Policja prowadzi dochodzenia celem wykrycia przyczyn tego pożaru.

W nocy dn. 3 bm. w gajówce Antonówka, gm. lebidzkiej, na szkodę Poloski Stanisława, z nieustalonych narazie przyczyn wybuchł pożar, skutkiem którego spaliła się stodoła, chlew, oraz 4 szł. bydła — 2 konie, 2 zrebaki. Straty wynoszą około 5 tysięcy złotych.

Uczniowie gimnazjum państwowego są przed społeczeństwem w porządku

Do redakcji zgłosiło się kilka osób z zapytaniem, co znaczył pochód grupy uczniów Gimnazjum Państwowego z orkiestrą na czele w dniu święta robotniczego 1 maja. Dla zaspokojenia opinii podajemy do wiadomości, że była to grupa ćwiczącej się młodzieży, która pod przewodnictwem jednego z nauczycieli przygotowała się do pochodu na dzień Święta Narodowego.

W każdym bądź razie należy unikać na przyszłość ćwiczeń w 1 maj, by niepotrzebnie nie niepokoić opinii publicznej.

Upił się i okradł go

Mieszkaniec wsi Cwirbity gm. tarnowskiej, powracając po służbie z Lidy, na szosie Grodno — Lida, na 14 km. zasnął pijany. Spał tak mocno, że magistrowie kunsztu złodziejskiego zdjęli go z wozu położyli na trawce, gdzie snuł dalej. A konia i wozu jak niema tak niema.

Choć nie spółdzielca, a podzielił się

Do dyrektora spółdzielni spozycywów w Lidzie p. Szymańskiego, w czasie jego nieobecności dostał się przez otwarte okno złodziej, który zabrał garderobę męską i damską i różne drobniaki domowe na ogólną sumę 550 złotych.

Wstępujcie do Związku Strzeleckiego

Wskutek wadliwej konstrukcji kominia wybuchł pożar w domu mieszkalnym, należącym do huty szklanej „Niemen”. Spaliły się rzeczy domowe, własność 4 rodzin robotników fabrycznych.

GIEŁDA

pieniężna i towarowa

DEWIZY: N. Jork 6.90/1/2. Zurich 171.80 Londyn 43.51/1/2 Paryż 35.09/1/2 — Praga 26.41/1/2 Tendencja utrzymana. Wiedeń 125.33 Ruble złote — 4.70 Dolar w przyratunku obrotu — 8.89 —

Papiery procentowe

5% premjowa — 82—81.25—82
6% dolarowa 85/1/2 — 86
10% — kolejowa 104—
5% — konwersyjna — 67
5% — kolejowa 82
8% Bank Gosp. Kraj. 84
8% — Rólny 94
14 1/2% ziemskie 55 1/2 — 54.75
% miejskie 77
% ziemskie 80.90
1/4% miejskie 56

Złoty polski na giełdach zagranicznych w dn. 26 b. m. osiągnął za 100 złotych

Gdańsk 57.40-57.85. Berlin 46.75 — 46.95 N. Jork 11.25. Zurich 58.20 Londyn 43.50.

Akcje

Bank Handlowy 132
Dyskondy 117 bez kup.
Polski — 162.75 — 164.80
Zw. Spół. Zarob. 90 —
Siła i Światło 124 — 126
Cukier 76
Węgla 94.75 — 85
Wobiel 37.70 — 39.50
Lilpop 43.25
Modrzewjów 80.75 — 50.25
Starachowice 63.25 — 64.50
Borkowski — 18.25
Firley 56 —
Zawiercie 33.50 —
Wysoka 156
Ostrowieckie 117.50 — 118.50
Cegielni — 47
Zieleniewski — 162.
Podsk 11.50 — 11.75

POSZUKUJE SIĘ Maszynistki ze znajomością stenografii

Zgłoszenia do redakcji „Życia Nowogrodzkiego”.

UDZIELA LEKCJI MUZYKI na skrzypcach według metody PETERSBURGSKIEGO Konserwatorium, oraz na mandolinie i gitarze. Nowogrodek ul. Grodzka 29. Gelard. 78

Schronisko w Sielcu otrzymało nowe łóżka

Dnia 5 maja odbyło się komisyjne przyjęcie łóżek dla schroniska dla sierot w Sielcu, utrzymywanego kosztem Sejmiku Lidzkiego. Łóżka te, wykonane

przez firmę „M. Borkowski” w Lidzie, są bardzo solidne i bawią oko swym estetycznym wyglądem.

Niedomagania centrali telefonicznej będą usunięte

W tych dniach będzie uruchomiona nowa centrala telefoniczna, która może łączyć podwójną ilość abonentów. Prócz tego będzie dodana jeszcze jedna tele-

fonistka do pomocy w centrali. Fakt ten podajemy do wiadomości abonentów telefonicznych, słusznie utyskujących na słabą sprawność telefonów lidzkich.

SYNDYKAT ROLNICZY W BARANOWICZACH

SPÓŁDZIELNIA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Centrala

BARANOWICZE — ul. Szosowa 172.

poleca
na dogodnych
warunkach

Filje: Baranowice — Rynek.
Kleck — ul. Ceperska Nr. 1.
Kosów-Poleski — ul. Kościuszki 77.

Maszyny i narzędzia rolnicze

Nawozy sztuczne

Nasiona zbóż i traw

Świat cały oczekuje Nowego FORDA

Prosimy odwiedzić nasz lokal i zasięgnąć wszelkich bliższych informacji.

Posiadamy na składzie: ORYGINALNE CZĘŚCI FORDA
OPONY SMARY
I AKCESORIA SAMOCHODOWE

Przedstawiciel Syndykat Rolniczy w Baranowiczach Szosowa 172

Przedstawicielstwa:

Towarzystwa Fabryki Motorów „PERKUN” w Warszawie
MOTORY SPALINOWE
Towarzystwa „Alfa-Laval” w Warszawie
Oryginalne szwedzkie wirówki „ALFA-LAVAL” i „PERFEKT” maszyny, naczynia i narzędzia mleczarskie
Fabryki „LWÓWEK” we Lwówku
PERLAKI
AUTOMATYCZNE SKF
Szwedzkie łożyska kulkowe.
Vacuum Oil Co. S. A.